

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА
МОГИЛИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова Приймальної комісії

ЧНУ ім. Петра Могили

Леонід КЛИМЕНКО

квітня 2024 р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для вступу на другий курс навчання на спеціальність
035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно) –
англійська»

Миколаїв – 2024

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма розроблена для вступних фахових випробувань на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр за спеціальністю 035 «Філологія» спеціалізація 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно) – англійська».

Майбутній фахівець повинен мати систему знань щодо англійської мови. Зокрема, у межах цього іспиту перевіряється та оцінюється практична та теоретична підготовка майбутніх студентів ЧНУ ім. Петра Могили з першої іноземної мови, а саме: сформованість мовних, мовленнєвих, планувальних й організаційних навичок та умінь.

Мета фахового випробування полягає у виявленні теоретичних знань та практичних навичок і встановленні вихідного рівня володіння мовою.

Головні завдання фахового вступного випробування полягають у тому, щоб:

- перевірити рівень володіння практичними навичками користування іноземною мовою (англійської). Очікується, що для вступу на 2 курс філологічних спеціальностей у студента має бути рівень знань англійської мови B1+ (за Європейською шкалою володіння іноземними мовами);

- виявити наявність у тих, хто вступає на 2 курс, знань з практичних курсів іноземної мови (англійської) і з теоретичного курсу (історія зарубіжної літератури).

Вступник повинен знати: синтаксичні, семантичні та фонетичні правила і закономірності англійської мови; лексичний мінімум та граматичний матеріал в межах тематики першого курсу; основні вимоги до оформлення усного висловлювання з використанням розмовних формул.

Вступник повинен вміти: правильно з точки зору вживання лексичних одиниць та граматичних структур викладати в монологічному і діалогічному спілкуванні свої думки на побутові, суспільно-політичні, літературні і науково-педагогічні теми з використанням необхідних стилістичних та емоційно-модальних засобів мови; вільно розуміти усне діалогічне і монологічне мовлення.

Фахове вступне випробування включає модуль дисципліни «Історія зарубіжної літератури». Цей модуль характеризує загальнотеоретичні знання зі спеціальності 035 «Філологія» спеціалізація 035.04 «Германські мови та літератури (переклад включно) – англійська».

Фахове випробування вступників сприяє виявленню здібностей у майбутніх фахівців до: вивчення й актуалізації загальнонавчаної фахової лексики; опанування граматичного матеріалу; спілкування на побутові, суспільно-політичні, культурологічні, фахові і т. ін. теми.

I. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ

1.1. Модуль 1 «Історія зарубіжної літератури»

Тема 1. Давньогрецька література – складова античної літератури

1. Поняття античної епохи. Антична література. Грецька література. Римська література. Значення античної літератури для розвитку Європейської цивілізації. Епохи історико-культурного розвитку.

2. Долітературний підперіод до середини IX ст. Гомерівський період. Підперіод розкладу родової формації – кінець IX-VIII ст. до н.е. Гесіод і дидактичний епос. Гомерівські гімни. Гімн до Зевса, Деметри, Діоніса, Гермеса, Аполлона. Кіклічні поеми, їхні особливості. Занепад героїчного епосу. Поява пародій на нього – «Батрахоміомахія».

3. Творчість Солона, Калліна, Тіртея, Теогніда, Алкея, Сапфо, Піндара, Вакхїліда. Гномічна елегія. Байки Езопа, езопівська мова. Доля езопівської байки на Україні.

4. Греко-перський війни. Значення Саламінської битви для зміцнення атенського полісу. Атенська рабовласницька демократія, її становлення, розквіт («Епоха Перікла») і занепад. Розвиток драматичних і прозових жанрів. Джерела грецької драми: народні свята на вшанування бога Діоніса, богині Деметри („елевсінські містерії“). Основні види драми: трагедія, комедія, драма сатирів. Походження трагедії, її композиція. Пролог, парод, епісодії, стасіми, ексод. Виникнення театру, його складові частини: театрон, орхестра, сцене. Драматичні змагання, хорегія. Хор і актори. Акторський одяг, маски і котурни. Театральний реквізит, декорації. Роль театру в соціальному, політичному і духовному житті Греції. Творчість Есхіла, Софокла та Евріпіда. Аттична (політична) комедія. Фольклорні джерела комедії. Комос, фалічні пісні, типові маски. Характерні ознаки і прийоми давньої комедії; політичне спрямування, сатирична загостреність, сміливість критики, особисті нападки, фантастичний фон, злободенність і актуальність тематики, карикатурність і гротеск, пародія, травестія міфів, протиборство сторін (агон). Структура комедії. Кратін, Евполід. Арістофан.

5. Класифікація прозової літератури в античності: історіографія, красномовство, філософія. Історіографія. Характеристика логографів. Геродот. Тукідід. Ксенофонт. Красномовство. Його розвиток у зв'язку з розквітом атенської демократії, засіб ідеологічного впливу на маси. Риторика – теорія ораторського мистецтва. Судова промова. Горгій, Демостен, Лісій, Ісократ. Філософська проза. Натурфілософія V ст. до не. Геракліт, Демокріт, Сократ, Платон, Арістотель,

6. Еллінізм, його суспільство і культура. Завоювання Олександра Македонського і поширення впливу грецької культури на країни Малої Азії, Близького Сходу і Північної Африки. Нові центри культури, нові суспільні стосунки. «Нова» аттична комедія. Менандр. Александрійська лірика. Каллімах, Теокріт. «Аргонавтика» Аполлонія Родоського. Герод. Відлуння мотивів Теокріта у літературному процесі України XVI - XIX ст. «Роксоланія С. Ф. Кленовича», «Тополя Т. Шевченка».

7. Грекомовна література за епохи римського владарювання (II ст. до н.е. – III ст.). Полібій, Плутарх, Лукіан. Поява античного роману. Лонг, Геліодор.

Тема 2. Римська література.

1. Історичне значення римської літератури. Її місце у літературному процесі античного світу. Відображення в ній специфіки соціально-політичного розвитку римської держави. Вплив Греції. Римська література епохи республіки. Долітературний період (до середини III ст. до н.е.). Італійські племена, їхні мови. Раннє римське суспільство. Аппій Клавдій, Лівій Андронік, Гней Невій, Квінт Енній. Римський театр, актори і публіка. Комедія плаща, трагедія-претекстата. Тіт Макцій Плавт, Публій Теренцій Афр.

2. Гай Юлій Цезар, Марк Туллій Цицерон. Занепад старих поетичних жанрів і поява римської сатири. Політична, соціальна і літературна сатира. Неотерики. Гай Валерій Катулл, Тит Лукрецій Кар.

3. Література ранньої імперії (до 30 – 40-х рр. до н.е.), або «золотий вік» римської літератури, «Епоха Августа»). Публій Вергілій Марон, Квінт Горацій Флакк, Публій Овідій Назон, Альбій Тібулл, Секст Проперцій. Вплив римської літератури епохи імперії на літературний процес Європи ранньомодерного та модерного часу.

4. Зовнішній розквіт і швидкий занепад римського суспільства і його культури в I ст. н.е. Література часів Юліїв і Клавдіїв. Луцій Анней Сенека, його творчість. Поширення стоїцизму – «християнства аристократії». Філософські твори Сенеки. Марк Анней Лукан, Персій Авл Флакк, Гай Петроній. Жанр байки на римському ґрунті. Вплив творчості Федра на розвиток байкарства у пізніші часи.

5. Марк Валерій Марціал, Децим Юній Ювенал, Публій Корнелій Тацит, Луцій Апулей. Поширення і перемога християнства, відмирання античного світосприйняття. Початок християнської літератури. Початок епохи середньовіччя.

Питання для підготовки з модулю 1 «Історія зарубіжної літератури»:

1. Епічний стиль і його специфіка.
2. Давньогрецька міфологія, її основні цикли.
3. Лірична (архаїчна) поезія, її джерела й основні риси розвитку.
4. Мелічна поезія: сольна і хорова лірика.
5. Епіграма як літературний жанр. Епітафія. Автоепітафія.
6. Поєми «Іліада» та «Одіссея» як зразки давнього героїчного епосу.
7. Гомер і «гомерівське питання».
8. Виникнення драми. Структурні елементи трагедії.
9. Творчість Есхіла.
10. Софокл і його трагедії.
11. Творчість Еврипід.
12. Байкар Езоп та його послідовники.
13. Література періоду римського панування (загальна характеристика).
14. Давньоримська проза, її фундатори.
15. Виникнення римської драми, її джерела і відмітні характеристики.

16. Поетична творчість Вергілія. «Енеїда» як класичний зразок епопеї.
17. Поетична творчість Горація. Оди. "Наука поезії".
18. Римська елегія: основні жанрові характеристики.
19. Трагедії Сенеки, їхнє призначення і відмітні риси.
20. Візантійська література як явище прикордонного порядку: джерела і творчі принципи.

II. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступні випробування охоплюють дві фахові дисципліни, які передбачені навчальними планами освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр спеціальності 035 «Філологія» спеціалізація 035.04 «Германські мови та літератури (переклад включно) – англійська». Вступне випробування проводиться у вигляді письмового іспиту. Загальна тривалість іспиту 1,5 години.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступний іспит на 2 курс з іноземної мови (англійської) складається з двох завдань.

Перше екзаменаційне завдання містить 30 тестових питань з основної іноземної мови (англійської). Кожне тестове питання оцінюється у 3,33 бали. Таким чином, правильна відповідь на 30 запитань оцінюється у 100 балів:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3,3	6,7	10	13,3	16,7	20	23,3	26,6	30	33,3
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
36,6	40	43,3	46,6	50	53,3	56,6	60	63,3	66,6
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
70	73,3	76,6	79,9	83,3	86,6	90	93	96,6	100

Друге завдання – інформаційно-усне повідомлення відповідно до запропонованої теми. Цей вид завдання дає змогу виявити вміння використовувати знання з тем теоретичних курсів, висловлювати думки логічно та послідовно. Рівень знань оцінюється оцінкою «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Відповідність отриманих на вступному іспиті оцінок у балах оцінкам за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення

90-100	Відмінно	A	відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
82-89	Добре	B	виконання вище середнього рівня з кількома помилками
75-81		C	в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок
64-74	Задовільно	D	непогане виконання, але зі значною кількістю недоліків
60-63		E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
35-59	Незадовільно	FX	виконання, що не задовольняє і має значну кількість недоліків
1-34		FX	виконання, що повністю не задовольняє

Час, що надається для виконання письмового завдання – 60 хвилин, усного завдання – 30 хвилин.

Результати письмового тесту та усного повідомлення додаються, а потім з них визначається середня кількість балів.

IV. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антична література: Підручник / За ред. А.А. Тахо-Годі. – К. : Вища школа, 2006. – 439 с.
2. Білецький О.І. Антична література: Хрестоматія / О.І. Білецький. – К. : Вища школа, 2009. - 610 с.
3. Каушанська В.Л., Ковнер Р.Л., Кожевнікова О.Н., Райнес З.М., Сквірська С.Є., Цирліна Ф.Я. Збірник вправ з англійської граматики: Посібник для студентів молодших курсів факультетів іноземних мов спеціальності «Англійська мова і література». – Ч. I. – Миколаїв: МФ НаУКМА, 1998.
4. Мегела І. Історія давньогрецької літератури: курс лекцій Іван Мегела. – К. : Видавець Карпенко В., 2007 – 340 с.
5. Пащенко В.І., Пащенко Н.І. Антична література: Підручник / В.І. Пащенко, Н.І. Пащенко. – К. : Либідь, 2001. – 718 с.
6. Підлісна Г.Н. Антична література: Навч. Посібник / Г.Н. Підлісна – К. : Вища школа, 2002. - 255 с.
7. Тронський І.М. Історія античної літератури / І.М. Тронський. – К. : «Радянська школа», 1954. – 584 с.
8. Тучина Н.В., Жарковська І.В. та ін. A Way to Success: English for University Students. Year 1. – Харків: Фоліо, 2006.
9. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Набокова І.Ю. Практичний курс англійської мови. Частина перша. – Вінниця, 2015.

10. Шалагінов Б. Зарубіжна література: Від античності до початку ХІХ ст.: Іст.-естет. нарис / Б. Шалагінов– К.: Вид. дім «КМ Академія», 2004. – 360 с.
11. Alexander L.G. Longman English Grammar. – London: Longman, 2008.
12. Alexander L.G. Longman English Grammar Practice. – London: Longman, 2008.
13. Dooley J., Evans V. Grammarway 3. – Newbury: Express Publishing, 2019.
14. Mann M., Taylore-Knowles S. Laser B1: Student's book. – Macmillan, 2018.
15. McCarthy. M., O`Dell F. English Vocabulary in Use: Upper-Intermediate. – Cambridge University Press, 2020.

Програма розглянута та затверджена на засіданні приймальної комісії університету
(протокол № 5 від «25» квітня 2024 року).

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Вікторія ЧОРНА